

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchenyi-utca SIMON-ház Kuna József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETME NYEK,

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap sze lemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Érmentetlen levelek csak ismert kézektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen nap on k é n t, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár.

Helyben házhoz hordva vagy vidéki
postán küldve

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábsorosított egy soros beiktatásért 50
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilatár 4 hasábsorosított soros 20 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
ajánlatok sora 50 krajczár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Kedd Julius 9.

134. szám.

Mi igaz?

(T.) Hát valóban oly beteg volna ez a nemzet, amilyennek az ellenzéki lapok és szónokok Kossuth Lajos előtt leírják, s a mely lapokon kívül persze, Kossuth Lajos más lapokat nem olvas, Magyarország pedig saját szemével nem látja, s addig amíg az ő politikáját el nem fogadja, nem is akarja látni. Bizony pedig ha látná, amint hazáját szereti, szeméből örömkönyök perülönnének.

Még csak ne is beszéljünk Budapestről, amely város ma; több értéket képvisel, mint amennyit képviselt a Kossuth Lajos idejében az egész ország, hanem beszéljünk a vidékről, a vidéki városokról, falukról, pusztákról. Beszéljünk azokról a városokról, melyek, ha csak némileg állnak is forgalmi helyen, hát szebbek, rendezettebbek, palotásabbak ma, mint a Kossuth Lajos idejében a főváros vala. Beszéljünk a falvakról, hol ezelőtt vakolatlan kuriában, nád fedélű házakban lakozott az uraság, amidőn a faszindely lukszus, a cserép országhírű vala. Ott most mindenütt kastélyok emelkednek, tyúk kaparások és trágya domboke helyett körül parkirozottan.

Beszéljünk a sváb falukról, kivált Szatmár megyében, ahol ma már bádog fedélre épül minden ház, amilyen házakat nem laktak az előtt az 5—600 holdas urak. Avagy beszéljünk a beépített pusztaságokról, a hol ma iparúria díszlik, a minden felé füstölő gyárakról. Mert ha bár nem vagyunk is Belgiumban, de azért gyáraink sebes arányokban szaporodnak.

Beszéljünk a munkás díjak emelkedéséről, hogy ma már egy forintot nap-szám nem is sok. Beszéljünk a fényűzésről fölülről kezdve lefelé, és viszont. Beszéljünk az igényekről, a fürdőkről, a mulató helyekről, és tegyünk hasonlatot a mai és az előtti Magyarország között.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A hivatal.

Regény.

Írta: Vértési Arnold.

(Folytatás.)

(9)

Azzal a szépséges kisasszonnyal és vén bolond apjával is röviden végez. Kár volt mindjárt nem így beszélni velük. Zajt akar-nak ütni? Hát tessék. Botrányt akarnak csinálni? Tessék. Zarándy Benőnek nincs mitől félni. Ostoba volt, hogy oly remegve iparkodott elismertani a dolgot. Az asszonyi siránkozás egészen megzavarta a fejét. De most észre tért. Kitől, mitől riadjon meg ő? A becsület utján járt mindig; mit vethetnek neki sze mére?

Emelt fölvel mehet itt végig. Ő nem szer-zett vagyont, neki egy fillért sem jövedelme-zett hivatala a fizetésén kívül, mint mások-nak. Az a rongyos tót diák, Nemes-csy, a ki oly szegényen került ide, mint a templom egere, most egyik házat a másik után vásárolja. Amott tul rajta az a mindig mosolygó osztálytanácsos, csupa szívesség, csupa nyá-jasság mindenkihez, de nyilvánosan beszél, hogy meg kell fizetni az árát mindenkinék. Vagy honnan telik Tátraynak a két háztar-tásra? A törvényes feleségére meg a másí-ka, a ki oly pompát űz, mint valami kis grófné?

Zarándy Benő kevélyen tekint végig az ajtóknak során. Két vagy három irodatiszt és hivataloszolga alázatosan köszönve halad el mellette a folyosón. Most Bunkó Elek jön ép-pen szembe.

— Jó napot — veti oda Zarándy Benő, félvállról, fagyosan fogadva a köszöntést s odább akar menni.

De Bunkó Elek megállítja.

Megütözközve tekint Zarándy a vakmerőre,

És vajjon a nyomor teremtette mind ezt? Az inség? A rossz kormányzás? Az óriási vasuti hálózatot, a főváros dunai rakpartját, a flumei kikötőt? Vagy azt a forgalmat, melyről tanuskodik a posta, mely 1848-ban egy hat szobás házban nyújtózott, s ma nem fér meg a nagy szabásu palotában, hanem építeni kellett még egyet. A pompás államvasuti indó-házban, mely kezd elégtelennek, mutat-kozni. Ez persze mind visszamenés hát-ra esés.

Az 1848—49-iki szabadságharcban nem birtunk kiállítani százezer fegyve-res embert, ma, ha egy kicsinyt szori-tunk rajta 300,000 honvédiünk áll töké-letesen felszerelve.

Hát persze mind ezt a nyomor, az inség, s a Tisza átkos kormánya csele-kedte! Ugy csak hadd folyon ez a nyom-or, ez az inség, és ez az átkos kor-mányzás tovább, mert ha Magyarország husz évig még úgy halad, mint a meget-tünk álló husz év alatt haladt, akkor ennek a nyomoruságos, inséges, Tisza kormányos országnak a fővárosa elhagyja Bécsét, megközelíti Páris, és nem lesz művelt országa a világnak, melyről iri-gyelni valónk lenne.

Csak arról kellene statisztikát ve-zetni, vajjon hány magyar ember volt az első, hány a második, és hány lesz most, a harmadik párisi kiállításon? Majd meg-mutatná ez a statisztika a nyomorok és inségek emelkedését, amiért „Tisza Kál-mán megérdemelné a vesszőt.”

Soha üresebb, alaptalanabb, gyerme-keesebb vád nem hangzott még el a vi-lágban, mint a vád, Magyarország ha-nyatlásáról. Es Kossuth napról napra ezt olvassa, ezt hallja, ezt hiszi. Oh! ha lefényképezhetnők ezt az országot és az 1848-ikot, s így egymásmelől állítva küldhetnők el Kossuthnak, hazánk e nagy fia, örömeiben felzokogó lelke ere-

jéből bitelesiten Széchenyi jóslatának megvalósulását: „Magyarország nem volt, de van.” Már is van! És még mi lehet!

Kérdések Kossuthhoz.

Kossuth Lajos kijelentéseit tisztelettel fogadja az egész nemzet. Ha még oly nagy ír választ el valakit történelmünk e fényes alakjának politikai nézeteitől, — vele szem-ben vitába kelní senki nem szokott. És ez így van helyesen. Ez, hogy úgy mondjuk kötelesség.

De a tisztelet, mely Kossuth egyénisé-gét veszi körül, nem óvja a kritikától azon urakat, kik a függetlenségi és 48-as párt ne-vében járultak mult pénteken Kossuth elé, hogy informálják a politikai helyzetről és ki-kerjék tanácsait.

Mindenekelőtt csodálatosnak tartjuk, — hogy egy aktív parlamenti párt, mely itthon él s a viszonyoknak és teendőknek közvetlen ismerője kell hogy legyen, — elmegy taná-csot kérni egy államférfihez, ki passivitásá-val távol áll mindenik magyarországi párttól, külföldön él s a hazai állapotokat és szereplő egyéniségeket csak bizonyos perspektívából láthatja.

E körülmény sajátságosát — a szélső-bal érdekében — magyarázza némileg az, hogy a párt vezérlője egyéniségei közül csupán Helti Ignácot találjuk a „küldöttség”-ben, őt is csupán annyiszor szerepelt, hogy bemutatta a képviselőket Kossuthnak. A szót Polonyi Géza, Orbán Balázs és Lukács Gyula vitték, — azt állítván (Polonyi), hogy küldöik „a nemzet magvát kepezik”, s olyan szint adva beszédüknek, mintha úgy szólván a nemzet nevében járultak volna Magyarország volt kormányzója elé.

A felfogások különbözőek. Mi azonban már magában azt se tartjuk összeillőnek a Kossuth iránt köteles tisztelettel, ha pl. Lukács Gyulát állítják Kossuth elébe, azzal az insinuatívával, hogy e képviselő urnak elég sulya és jelentősége van idehaza, hogy az itélőmester szerepére vállalkozhassék s a nagy hazafinak tüzetes felvilágosításokat adhasson, olyan czélből, hogy ezekre alapítsa Kossuth Lajos a maga véleményét.

Ily föltételek közel jár a tévedésbejétsé-hez. És ugyanígy kell tekintenünk azt az el-járást, hogy az információ czime alatt, kivált

itt járt? Felesége Zarándi leány. Ugy van, ez lesz az.

Maga sem tudja miért, de nagyon elko-morodik Zarándy Benő s valami úgy nyomja a szívét. Miért? Mi köze neki ehhez az emberhez? Hát tehet ő arról, hogy ez az ember meghalt? Csak nem ő ölte meg? Hát mit alkalmatlankodnak neki? Ha meghalt, hát vége. Egy emberrel kevesebb, a ki arról a piszkos dologról tud.

Még a fiut kellene eltétni, valahová messze Erdélybe. Bunkó Elek, ha marad, sem árt hat sokat. Ki adna hitelt olyan elzúllott fráternek?

De a büszke férfi nem tud megnyugodni abban a gondolatban. És ha csak két lény van a világon, ha csak egy van is, a ki va-lami szegénytelen dolgot tud róla, az mar-dosni fogja kevély le két szüntelen. Borzasztó gondolatok cikáznak át lázasan zaklatott agyán Holtan szeretné látni azt a fiatal em-ber apja mellett.

De mit érne? Zarándy Benőnek egész életére rá nehezedik már annak az árnyéka, a mit cselekedett. Másnak talán nezettségese-n csekélység volna az; de neki? Neki, a ki oly tisztán állt, moosokoltan!

Minden összejött, hogy lenyomja a büszke embert: családi bajok, anyagi gondok, a ké-nyes becsületértéz furdalásai s a remegés a botránytól, melyet hiába próbált minden áron kikerülni.

Lassanként szokatlan csüggedés szállta meg a gögös embert, kezei ölébe hulltak, feje lehanylott, úgy tilt ott összeesve nagy barna bőr zöllyesztékében.

Már delután hármat mutatott a titkár ur órája, aztán egy negyedet négyre s ő méltósága még mindig benn volt dolgozó szobájában.

No ma ugyancsak meg akar koplal-tatni bennünket az öreg, — jegyezte meg kedvetlenül a titkár ur.

Végre kijött ő méltósága, fáradtan, sa-padtan s bérkocsit hozatott.

Orbán és Lukács urak Magyarország küzvi szonyairól olyan ferde, olyan valótlan torz-képet nyújtottak, melyet hiteles tájékoztatás-ként offerálni Kossuthnak nemcsak egyenes tiszteletlenég az őz hazafi iránt; de azon-főli megbocsáthatatlan botlás, hogy idegen földön, hol nem ismerik állapotunkat, ennyire gonoszul Háriánoskodnak a haza renomméjá-nak rovására.

És a kérdések, melyeket a „küldöttek” szóba hoztak!

Az első az volt, hogy fölvetették a füg-getlenségi párt és a dynasztia közt fenálló viszony kérdését. Enyhítve van-e a kérdés durvasága és tapintatlansága az által, hogy Polonyi hozzátette: „a párt loyaltitása min-den kétségen felül áll”? Ha így van, hát mi-ért kellett provokálni Kossuth Lajos ismert véleményét, mely szerint két korona egy fe-jen meg nem fér és a Habsburgok jelenlegi viszonya Magyarországhoz el nem fogadható?

Vagy a kérdés, vagy a loyaltitás bi-zonygatását kellett volna elhagynia a függet-lenségi párt küldöttségének, — midőn így kezdte meg a tanács-kérést. Mert vagy szükséges e pártra nézve, hogy a dynasticus kérdést a Kossuth szellemében hozza szönyegre; vagy kerülnie kellett volna a dynastia említését, midőn a választ előre tudhatta.

A „küldöttek” részérőlak továbbá arra is, hogy a német-olasz-osztrák-magyar szövetsé-g dolgában szintén tanácsot kérjenek. Kos-suth aztán felvilágosította őket, hogy az Alduna felé törekvő orosz ellenség mint szövetség-süink alig képzelhető. — Ezt is csupán a szél-sóbaloldali urak nem tudták még eddig; mert ebben az országban bizony rég tisztában van erre nézve mindenki. És a t. tanácskérok em-nek a tanácsnak a kérdésénél is olyan kére-lyeket fejeztek ki, minőknek a nemzetben hiába keresnők nyomát.

A mi a jelenlegi kormányzásról és Tisza a miniszterelnökről mondatott, azt a küldött uraknak a gyűlölség és elvakultság sugallta. És ha tény az (a mi az ellenzéki tudósításokban foglaltatik), hogy Kossuth-tól sikerült kieroszakolni Tiszára vonatkozólag néhány sértő szót, — annál nagyobb az illető képviselő hibája, — kik „információ”-jukkal annyira tulmentek az igazság határain. — Ambar azt hisszük, hogy Kossuth ajkairól azok a szavak, abban a formában, nem hang-zottak és e tekintetben a tudósítás bizonyára tendenciosus.

A titkár szemével intett a kis fogalma-zóságának:

— Meglátja Aladár, az öreg már nem viszi sokáig.

A méltóságos ur maga is valami affélé-érez, a mint a kocsiiban bátrádól, valami szert fölötti vágyat a nyugalom után. Eszébe jut a szőlősi birtok. Ha még nem adták volna el, milyen jó hely volna az egy penzionátus mi-niszteri tisztviselőnek félrevonulni a nagy vi-lágtól, gyümölcsfákat otlogatni, dinnyét ter-mesztetni s hosszuszáru pipával üldögelni a méhesben.

Keserő mosolyra húzódnak ajkai. Hát ide lyukad ki minden dicsőség, hatalom? Visszatérni, a honnan kiindultak roconsolt egész-séggel, leapadt vagyonnal. Hát ezért szolgálta annyi éven át becsülettel az országot?

Gondolta elakad s megdöbbenve mor-mogja:

Becsülettel?

Hát nem lépett már rá a lejtőre? Nem hunyt szemet a Rosenbaum szállítási ügyében? Akkor mindjárt be kellett volna adnia lemond-dását.

— Ervin! Ervin! — sóhajt az elkese-redett apa, — ez mind temiatad!

A kocsi sebesen halad át a sáros utcá-kon s jobbra, balra fecskendezi a hig haba-rékat. Csunya, borús az idő s minden pilla-natban esővel fenyeget, hanem ő méltósága nagyon alkalmasnak tarthatja ezt sétatokci-zásra, mert kikiált a kocsiának, hogy fordul-jon egyet.

— Merre, méltóságos uram?

Ő méltóságának mindegy akármerre. Va-lammerre kifelé.

Csak haza nem akar térni, hol egy nagy-ravágyó asszony s három gondatlan leány kényelemben, pompában, fölcizfrázva várják. Csak valamerre a szabadba.

Már az eső is cseperog. A bérkocsi le-gyüri kalapja karimáját. Na hiszen gyönyörű idő sétatokci-kázásra. Bolond passzióik vannak az ilyen nagy uraknak.

Folyt. köv.

„Altalában semmi személyeskedésnek barátja nem vagyok, s hogy példával éljek: magam is szeretem a paprikát, de főzeléknek nem akarnám, hogy feltálalják.“
Ezt is Kossuth mondta, ugyanez alkalommal. És ezt jó volna nemcsak meghallani, de meg is fogadni.
(K-r.)

Magyarok Kossuth Lajosnál.

— Saját tudósítónktól. —

Turin, júl. 5.

Tehát megérttem azt, a mire milliányi magyar ember vágyakozik: láttam Kossuthot, s hallottam másfél óra hosszú tartó gyújtó bűbajos beszédét, megköszintheztem poharát én is, s bemutatáskor megcsókoltam áldásos agg kezét. Csak kevés magyar embernek adatott meg ez s én még élek mindig büszke leszek erre, s valahányszor el-elmésélhetem majd, a lelkesítő érzet boldoggá fog tenni. A felejthetetlen nap izgalmaimtól e perczben, mikor e sorokat írom, még kábult az agyam, s kezem csaknem megtagadja a gépies munka szolgáltatását, mialatt izgatott vérem hevesen kergetőzik ereimben s szédülök. Hogyan írjam le a történeteket ilyen elragadt pillanathangzatos, cifra szó s frázis nélkül? Szeretném ha oly egyszerű, nemes hangon mondhatnék el mindent, mint a mily fontos, magasztos felemelő volt a ma délután története.

Nők, férfiak ünnepi toltettebe öltöztek s már a déli-földi folyamán sokan, nagyon sokan tettek látogatást Kossuth lakásán, ki őket határtalan szívességgel fogadta. A program az volt, hogy a zárandokok (így nevezik a vendégeket az ő szes olasz lapok is) délután 1 órakor a Giardino Publico-ban (népkert) levő Valentínónál gyülekeznek s odajön Kossuth is, s a magyarok közt sétálva cserélt tart, s e közben sorja következik a diszebednek. Azonban nem így történt. A vendégek rákattarták szedni a rendezőseget, s csaknem mindenki a nagyterembe sietett, — hogy az ebédhez jó helyet foglaljanak. Így történt, hogy fél két órakor az összes teritékek már el voltak foglalva a roppant teremben, mely a 850 vendég kényelmese magában foglalhatta. A terem magyar és olasz zászlókkal, girlandokkal volt díszítve. A felső végében ült Kossuth óriási korszoruk alatt, az alsó végben a katonai zenekar tribünje volt. A karzatok olaszokkal voltak zsufolva.

Mikor Kossuth megjelent a teremben, az egész közönség felállott, — s olyan hatalmas orkászzerű éljenezés zudult fel, a minő csak magyar ajkáról kithet, midőn a szemtől szembe levő Kossuth Lajos éljenezheti. Lobogtak a kendők, egyesek a székekre ugráltak fel, s az ovató 4—5 hosszú perczen át nem akart csendesedni. Hogy is csendesedhetett volna. Hány rendező, milyen torok rendező kiálthatott volna bele a viharba! Ki merete volna azt kiáltani: elég! Hát lehet-e elég? S bizonyítvány még sokáig, sokáig nem csendesedett volna a lelkesült, fátal rengető éljenezés ha Kossuth Lajos megindulva e látványtól, reszkető kezeivel szeméhez nem emeli kendőjét, hogy letörölje pergő könnyeit. Zokogni kezdett. És ez a zokogás átragadt szomszédáról-szomszédára. A roppant zajt néma, kínos, fojtó csend váltotta fel. A 850 magyar zárandók szeméből hullottak alá a könnyek; az emberek egymás nyakába borulva sirtak. Soha, soha nem fogom ezt a jelenetet elfelejteni.

Csak nagy idő múlva foglalta el ismét helyét, s a zenekar rázendítette Liszt magyar rapsodiáját. A zenekar roppant tapintattal és ügyesen állította össze programját; játszott Wagner Tanhäuseréből a zárandokok dalát, játszott a Kossuth indulót, a Rákóczy indulót.

En a teremben jó hátul tudhattam magamnak helyet szorítani, hát biz én ott hagytam az ebédet, s Kossuth közelében levő szabad téren állottunk fel vagy ötvenen. Így aztán elleshettem ajkának minden mozdulását, kezének minden gestusát, hangjának minden modulációját.

Kossuth koronként üveges tekintettel a semmisségre elmélyedve merengett maga elé, mintha most ezernyi kép vonulna el szeméi előtt emlékeztében abból a dicső korszakból, mikor még ő is a tettek mezején küzdött. — Azóta több mint negyven év telt el, s azóta egy csoportban ennyi magyart nem láthatott, azóta negyven év szomorú napjait szenvedte át. Ujra meg újra elérzékenyedik, s megtörülgeti könnyes szeméit.

Kossuth jobbján Helfyné foglalt helyet, továbbá fia Kossuth Ferencz Polónyi, Lukács

és Molnár Antal képviselők; balján Helfy Ignác, Ruttkayné, Turin város podestája stb. Az ebéd szervírozása előtt Kossuth több nőt bemutatott magának, majd Helfy bemutatta Molnár Antal kormánypárti képviselőt is, kinek Kossuth meleg barátsággal megszorított kezét, ezt mondta:

— Nagyon örülök, hogy kormánypárti képviselőt is üdvözölhetek itt.

A negyedik fogásnál állott föl Helfy, hogy elmondja üdvöző beszédét. El van fogulva, — mondá, — midőn a világ legnagyobb szónoka előtt kell beszélnie. Az ide zárandokolt 850 magyar ember az egész országot képviseli; van itt annak minden részéből s minden politikai árnyalatából; a kik eljöttek, hogy leróják hálaadójukat azon férfinak, ki mindig csak egyetlen célnak, a haza javának élt. — Szava varázsszával, lángelméjével diadalról diadalra vezette a nemzetet. — Elmondta, hogy mennyire igaztalan Kossuth, midőn leveleiben mindig éltetve szélvesztésről ír; hiszen azt, a mit ő alkotott, nem tűrte el soha sem földi hatalom. Utításai nevében könyörgve kéri, hogy bár száműzöttségben él, ne tartsa magát száműzöttségnek. Minden magyar ember lelkében él ő!

A megindulás újra erőt vett mindenkiben, majd az ismét felzúdult éljenezés csillapultával, kürtök harsogása tudatta, hogy Kossuth szólni kezd. Siri csend állott be. Az ezer embert magában foglaló teremben egy lélegzés sem ringatta meg a levegőt.

Kossuth beszélt.

Jegyezni kezdtem a beszédet, de már első hangoknál nem voltam képes mozgatni az írót kezemben, s nem voltam képes jegyzőkönyvembe mélyeszteni szememet. Ellenállhatlan varázs vett rajtam erőt, szemem rápatlak Kossuth mozgó ajkaira, s e percztől kezdve másfél órán át nem mozdultam meg többé. Még csak a beszéd kivonatát is alig közölhetném hát. Gyorsírók lejegyezték, s bizonyosan olvasni lehet azt majd szószérínt.

És csak könyvekből tudtam, hogy mily hatalmas varázslattal beszélt Kossuth ifjú éveiben, én hát összehasonlítást az ifjú és az öreg szónok között nem tehetek, de azt mondhatom, hogy fogalmam sem volt róla, hogy ember így legyen képes szónokolni.

Kossuth évtizedek óta, talán 49 óta nem tartott ily hosszú beszédet magyar nyelven magyarokhoz. Teljes jó másfél óráig beszélt állva, a csüggedtség, lankadtság legkisebb jele nélkül. Hangja tömör, erőteljes, vonzó, simulköny. Megrikat, elragad, fölkelkesít. A szavakat erőteljes tagolással ejti ki s különösen az r betűnek ad magyáros erőteljes nyomatékot, kezének minden mozdulata biztos, határozott, szilárd, s összhangban van hanghullámszával. — Képek alkalmazásánál egyaránt fest bűbajos mély hangjával, gestusával, szemjáráásával, arczáról mindig viszatükröződik a kiejtett szó jelentősége. Ha sarkasztikus, akkor mosolyfoly kíséri, hogy enyhítse szavai élt, ha sujtó, akkor két kezével belemarkol a levegőbe, s öklöbe szorítva marad két keze, hogy szavai még sujtóbbak legyenek, ha tréfas, akkor ő maga is jóízűen megneveti. Tudja, hogy van ideje reá, míg hallgatói nevetnek.

Beszédében Helfi szavaira reflektált, s azt fejtette ki, hogy miért tartja magát czéltvesztettnek. Képek, hasonlatok, politikai, lelketani igazságok egymásután hangzottak el ajkairól. Beszéde legnagyobb részében a jelen politikai helyzetet fejtegette.

A magyarok megjelenése valóságos jótétemény gyanánt hatott reá, s agg napjain új életre ébreszti őt. A szeretet istene adjon áldást e jótéteményért!

Gyöngye tollammal nem is kísérlem meg leírni a hatalmas szónoklat óriási hatását. Kossuth minden hozzá közelédővel sorra kocczintott, s erre az egész néptömeg, 850 ajak egy zárt teremben rázendítette a keserű, és mégis gyújtó dalt:

„Kossuth Lajos azt üzenté“

Ezután tízzel előadott beszédet mondott Turin város podestája, mit Kossuth pár szóval olasz nyelven köszönt meg.

Az ebédnek, melyen pezsgőt is szervíroztak, a következő menüje volt:

Hors d'Oeuvre
Riz à la Financiere
Filet de boeuf à la Périgord
Petits pois à l'Anglaise
Pâté avec gelantine
Glace-Pâtisserie
Dessert
Vins.
Grignolino — Barolo.

Ebéd után Kossuth rövid séta kocczására ment a kertbe. De oly óriási tolongás támadt körülte, hogy cordont kellett húzni, de így is százak futottak hozzá kezeit csókolni. Kocsijából kifogták a lovakat, s az ifjuság húzta. Ezalatt a zárandokok két óriási tribünön elhelyezkedtek, s Kossuth visszaérkezvén középen helyet foglalt, s az egész társaságot lefénypépeztek.

Este 7 órától éjjeli 11-ig Kossuth fogadta a küldöttségeket és az egyes tisztelgőket.

En, az én 25 tagu csoportomat vezettem mint egyik rendező, s alkalmam nyílt nekem is megcsókoltatni Kossuth áldását kezét.

Azt a poharat melylyel Kossuth Lajossal kocczintottam, megvettem s ereklyeként fogom megőrizni. Beleváram e szavakat: „Ezzel a pohárral kocczintottam Kossuth Lajossal 1889. július 5-én Turinban.“

Karaczag Vilmos.

Külföld.

A kosovói és királyfölkénési ünnepélyek utójátéka gyanánt a szerb regensek sokfélé hordozzák meg az országban és ünnepeztetik a gyermekkirályt, kinek tiszteletére szombaton Takovában fáklásmenettel, kivilágítás és tűzijátékkal volt, hol még beszédet is tartottak Sándor királlyal az üdvöző tömeghez. Észrevehető a regensek törekvése, hogy a fiatal fejedelmet Szerbia olyan pontjain mutassák be a népek, melyek egy, vagy más tekintetben nevezetesen emléket hagytak fenn a szerb történelemben; ilyen Takova is, hol Obrenovics Milos e század elején a török elleni fölkelést procamálta s e helyek látogatásával nyilvánvaló az intenció is, hogy Sándorban a nagy tettekre való ambíciót fölébresszék és neveljék. E mellett azt a czélt is szem előtt tartani látszanak, hogy Milán örökösét minél népszerűbb tegyék az országban s az eddigiekből ítélve, e czélt el is érték annyiban, hogy a nép mindenütt lelkesedéssel, ovatókkal fogadta a fiatal Obrenovicsot.

A csehországi választások eredménye a városi kerületekben kissé kedvező volt az őcseh pártra nézve. Az ifju-csehek azonban itt is hódítottak s tíz mandatumot kaptak, az őcsehek pedig huszonegyet. Mivel pedig több kerületben pótválasztás lesz, az ifju csehek még három négy mandatum elhódítására számíthatnak. Ez jórészt attól függ, hogy a németiség hova fog szavazni. Az őcsehek szörnyen rusztellik, hogy magában Prága városában is nyakukra nőtt az ifju-cseh párt, annyira, — hogy a polgármester megválasztása nem sikerült s itt is új választás lesz, melynél a német szavazók fogják eldönteni, bejusson-e a polgármester a tartomány-gyűlésbe.

Napi hírek.

— A debreczeni daleygyet aradi fogadtatásáról az Aradi Közlönyben következőket olvassuk: „Mint ismételve meg volt írva, városunknak e hó 29-ikén kedves vendégei lesznek. A debreczeni daleygyesület az EMKE javára rendezendő hangverseny körütyében Aradot is meglátogatja és itt is hangversenyek. Az EMKE aradvárosi és megyei választmányja az aradi daleygyesülettel egyetemben a vendégek fényes fogadására készül és mindent el akar és el fog követni, hogy e hó 29-én este rendezendő hangverseny menő sikerebb legyen. De nem csupán a fogadókön és a rendezőkön áll a dolog, legfőképen az aradi és az aradmegyei közönség. Ha kellőképen felfogják a kínálkozó művelőzetet és elegendőképen lelkesülnek ama szent czél iránt, a melynek szolgáltatása szegődött a derék debreczeni daleygyesület, akkor bizvást remélhető, hogy az aradi estély méltó befeljezése lesz ama ünnepegeknek, a melyeknek a debreczeniek addig az edényrészi városokban már voltak részesei. Mindenütt Nagyváradon, Kolozsvárott, Tordán, Marosvásárhelyen, Maros Ujvárott, Nagy-Enyeden, Brassón, Gyula Fehérvárott, Déván — már is nagy előkészületek történtek és előreláthatólag a kitűnő hírből álló daleygyesület érdemeihez és a szent ügyhöz méltó sikerrel fognak a hangversenyek lefolyni. Biztos a reményünk, hogy Aradváros sem marad hátra, de igen is kitesz magáért. Ugy az EMKE, mint a helybeli daleygyesület oly férfiak kezébe tette le a július 29-iki hangverseny rendezését, a kik igaz lelkesedéssel fognak a magukra vállalt kötelességnek megfelelni és az ügyet diadalra juttatni. Az első, a mire a siker érdekében szükség van és a miért most már a nagyérdemű közönséghez fordulunk, az elszállásolása a vendégeknek. Alább közülük az érkezők teljes névsora foglalkozásuk megjelölésével. Ohajtandó volna, hogy minél többen magánházakban találjanak szives fogadtatásra. Dében érkeznek és másnap este indulnak megint utnak. Egy napi elszállásolásról van tehát szó. A szives vállalkozókat arra kérjük, méltóztatniuk a a névsorból az illetőt, a kit szivesek lesznek házukba fogadni, kijelölni és akármelyik szerkesztőséggel azt tudatni.“

— A csolnákázó-egylet ünnepély rendező bizottsága a daleygyelylet egybekötött megnyitási ünnepélyt, a mely csütörtökre volt jelezve, közkívánatra július 14-ére vasnapra halasztotta. A nagyobb siker érdekében az

évezetes ünnepély megtartása szombaton és vasárnap falragaszok által is közhírré tetetik.

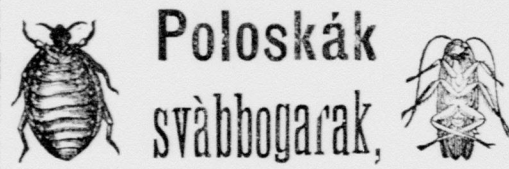
— Népesedés. Debreczenben jun. 30-tól jú. 6-ig terjedő hét-n született ev. ref. (849—883 anyakönyvi tétel) élve 23 fiu, 10 leány, halva 2 fiu, együtt 25 fiu, 10 leány = 35. (29 törvényes, 6 törvénytelen). Házasságra lépett 9 pár. R. kath. született (197—202 anyak. t.) élve 3 fiu, 3 leány = 6. (4 törvényes, 2 törvénytelen). Ag. hitv. ev. (17—18 anyak. t.) élve 2 törvényes fiu. 12r. (64. anyak. t.) élve 1 törvényes fiu. Született összesen 31 fiu, 13 leány = 44 gyermek. Meghalt ugyanezen idő alatt 27 fiu, 13 nőt — 40 egyén. — Ezek közül ev. ref. 30; r. kath. 7, izr. 3.

— 50000 frt jótékony czelokra. Nagyváradon elhunyt Vég János tekintélyes polgár, 72-dik évében. Ötven ezer frinál többet hagyott jótékony czelokra, 100—2000 forintnyi öszegeket juttatva nagyvárad és biharmegyei jótékony, iskolai és közművelődési czelokra, közel tízezer forintot pedig a nagyvárad városi árva háznak. A boldogult agglégény volt. S végrendeletében meghagyta, hogy temetése a leggyászruhá legény, fakoporsóba fektessék és gyászjelentést ne nyomasztanak. Ugy is temették el. A közönség tömeges megjelenésével fejezte ki halálját a „ne yvárad Rőck“ iránt.

— Zilah Gyula, szintársulatunknak több éven át közkezdveltségű tagja, a ki jelenleg a budapesti nemzeti színházhoz van szerződötve, pár napot Debreczenben töltött, itteni barátai látogatása végett. A jó barátok két egymástani este a kedves Zsűl tiszteletére kedélyes vacsorára gyűltek össze a „Kis pipá“ban, melynek vendégmestere, otthonias helyisége ezuttal is alkalmassá bizonyult hasonló barátságos összejövetelekre.

— A debreczen-n-létai vasút építése ügyében vasárnap tartott értekezlet lefolyásáról, összehalmozódott közleményeink miatt, csak rövid tudósítást adhattunk. Ohajjuk azonban, hogy az értekezleten jelen volt nagy anyagi és erkölcsi erőt képviselő, tekintélyes állású egyének nyilatkozatai e vasut szükségességéről, jelentőségéről, építési módjairól és az érdekelttség hangulatáról nyilvánosságra jöjjenek, annyival inkább, mert — mint N. Léta érdemes lelkipásztora sajnálkozva megjegyezte, — Nagyváradon rossz szemmel kísérik ezt a mozgalmat s nevetik az érdekelttség törekedését. Pedig N. Léta, a két Pályi, Vértesszécsnek, Debreczen sz. k. városnak joguk van a saját érdekeiket előmozdítani és senki nem gáncsolhatja őket, ha egy, a forgalmukat természetesen irányban megkönnyítő vasutra egyenkint is nagyobb vagy legalább annyi pénzbeli áldozatokra készek, mint a mennyit Nagyvárad akár az érmelek, akár a vaskohi, akár a kotli vasutra hozott. Tegnapi, általánosságban tartott és a végeredményt közlő tudósításunk kiegészítéseként adjuk a történet felszólalások lényegét, a mint egymástán következtek. — Az első előgr. Csekónics Endre, Magyarországnak hg. Eszterházy Miklós, Albrecht főherceg, Wenckheim Frigyes gr., Károlyi Alajos gr. és Koburg Fülöp herceg után legnagyobb földadót fizető főura, megnyitó beszédéből különös figyelmet érdemel azon enunciat, hogy ő teljesen áthatva van a tervezett vasut fontosságától, és hogy annak létesítési ügyét teljes erejéből fogja szolgálni. Ezt a megígért nyomatékos pártfogást nem is késett Szepessy Gusztáv, a végrehajtó bizottság alelnöke nyomban megköszönni. Berenáth István, a másik alelnök, első sorban annak eldöntését kérte, hogy a kormánytól elkért régi nyomjelzési munkálat alkalmassá-e az új tervezetthez és másodsorban az erők mérlegelését. Szepessy G. ismertette a régi mozgalmakat, melyek e vidéken a vasut hálózatba való fölvetéltel czéloztak, de melyek a kedvezőtlen viszonyok miatt akkor eredménytelenek maradtak. A kormánytól beérkezett munkálatot az akkori konzorciumnak K. Tóth Mihály készítette. — Ez a tervezet Debreczentől kiindulva a két Pályi, Vértesszécs felé N. Létaig s onnan két ágra szakadva Székelyhidig és Diószegig haladt. — Ezt az irányt Létaig most is elotagadhatónak tartja s e végből a régi konzorciumtól a kész tervek kölcsönkéréndők. Simonffy Imre polgármester, mint a régi konzorcium egyik elnöke (a másik Fráter Imre volt, de a ki nincs jelen) készségesen atengedi használatra ezen terveket. Ezután azon kérdés tárgyalatott, hogy a költségek 2/3 része törzsrésztvényekben összehozható-e és miképen az érdekelttség által; — és hogy a 30 km. hosszú pálya helyi érdekű, vagy közuti vasut legyen-e? Szepessy Gusztáv ugy véli, hogy a pálya klmként 220000 frtért felépíthető. A régi terv szerint 26900 frt volt számítva, ugyde a forgalmi eszközök rendkívül magas árban vétettek föl. — György Endre hosszú szakszerű beszédben fejtette ki a helyi érdekű és közuti vasut építési költségei közötti különbséget és a költségek finanszírozása módjait. György E. két szakértőre hivatkozott, a kik szerint a pálya, mint helyi érdekű vasut, klmként 22000 frtért kielégíthető; így az 682000 frtba kerülne a törzsrésztvényekre 272—280 ezer frt esnek. — Ugyanezen szakértők a költségeket a gőz-tramwaynál klmként 4000 frtál számították kevesebbe, a mely megtakarítás az üzleti eszközöknél és a felépítményeknél éretnék el. — Ez esetben törzsrésztvényekre 220000 frt szükséges. — A helyi érdekű vasutnak az az előnye van a közuti vasut felett, hogy amarra a törvény kedvezményei kiterjednek, míg emerre nem

t
 t
 a
 k
 -
 a
 te
 -
 i-
 l-
 s-
 n-
 k,
 j-
 nt
 z-
 em
 nk
 de
 kö-
 ke-
 ay-
 tő-
 in-
 n a
 lha-
 me-
 etes
 fog
 tő s
 iség
 né e
 soro-
 resz-
 látul,
 sinek
 a fe-
 ilyen
 .
 s 8.
 mér-
 elt el
 a zár
 .
 0 mm.
 20 kr,
 80 k.
 25 kr,
 78-5k.
 kr,100
 30 kr.
 8 k. 7
 időre.
 7,000
 mellett
 5, ten-
 aug.—
 jun. ra
)—5.81.
 nz, 8.15
 nz, 4.84
 nz, 4.95
 z, 5.19
 áru; ká-
 /s pénz,
 donos :
 os.
 arz und
 kr. bis
 t roben-
 Dépôt G.
 Zürich.
 10 kr.

Poloskák svábbogarak,

csótánybogarak, molyok,
hangyák, bolhák, legyek stb.-ket
biztosan és gyökeresen kiirtja csak az
én minden

rovart irtó porom

dobozokban 1 frtjával, kisebb 55 és 30
krjával. Azonkívül ajánlom különleges-
séget, u. m. sváb- és csótánybogár-
irtó-port dobozokban 1 frtjával, kisebb 55
krjával; moly- és hangya-irtó-por dobo-
zokban 1 frt. kisebb 55 kr. Elpusztít-
hatlan mézga-fujtatók, melyek segítségével
a rovar, moly vagy orosz bogárpor egy-
formán szétszórható és a legkisebb ha-
sadékokba belövelhető. Egy darab ára
40 kr. Poloska-irtó szesz butorok számára
Egy nagy üveg 50 kr., egy kis üveg 30
kr. Felülmulhatatlan hatású poloska-irtó
szesz, falazat számára. Festésnél, mesze-
lésnél vagy falak mázolásánál a festékbe,
meszbe vagy vakolatba keverésre alkal-
mas. Egy pintes üveg elégséges egy
középnagyságu szobára. Ára 1 frt.
Cs. és kir. szab. a maga nemében egyetlen hatású

patkány- és egér-irtó-szer

[Nem mérgező! esakis rágó állá-
toknak halálos.]

Egy bádog d oboz ára 1 ft. 6 doboz 5 fr.

Vidéki megrendelések 1 frton alöz
nem eszközöltnék. Nagyban vevők
jutányos árleengedésben részesülnek. A-
őszes fentnevezett gyártmányaim meg-
felelő magyar és német használati ata-
sításokkal el vannak látva. Valódi minő-
ségben, nagy és kisebb mennyiségben
kaphatók:

REISS B.,

vegytani termények gyára Budapest, VI. ker.
Király utca 47. sz. a hova minden hátsóli meg-
rendelés intézendő.

Arverési hirdetés.

Vagyonbuktott Lobstein Pál b. újfalu
kereskedő csődválasztmánya részéről ezen-
nel közhírré tétetik, miszerint a csődtő-
meghez leltározott és 5702 frt 36 kr-ra
becsült fűszer, festék, bőr és üvegáruk,
üzleti berendezések és házi butorokból
álló ingóságok, az

1889. évi július 17-ik napjának
d. e. 9 órájkor,

Berettyó-Ujfaluban a városház épületében
levő üzlethelyiségnél megkezdődő nyilván-
os árverésen el fognak adatni. Árverési
feltételek: készpénzfizetés és a megvett
tárgy azonnal való elvitele.

Miről a venni szándékozók értesít-
tetnek.

Nagyváradon, 1889. június hó 28-án.

Dr. Mihely Lajos
a csődválasztmány jegyzője.

Budapest 1885. Nagy díjaz oklevél. London 1877. Díjaz oklevél. N. Palánkán 1884. Aranyérem.

Csik József

es. és kir. kiz. szab. portland-cze-
ment és víz-
hatlan mesz-gyár.
BEÖCSINBAN.
Központi iroda és raktár:
Budapest, V. k., Rüdöf-rakpart 8. szám.
Adánlja a t. építész és építómester urak, építkezés-
állalatok, földbirtokosok, községi és egyházi elő-
járások, valamint a n. é. építő közönség becses
figyelmébe saját gyártmányu

**Portland-cement
és vízhatlan meszt**

melyek mindenkori egyenlő jó minőségben szállítanak

Arjegyzék és magyarázat kívánatra s
készséggel megküldetik.

Kecskemét 1872. Ujvidék 1875. Szeged 1878.
Eziszt érem. Arany érem. Erdem-érem.
Triest 1882. Arany érem.

5469.
1889 tk.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. törvényszék, mint
telekkönyvi hatóság közhírré te-zi, hogy
a debreczeni ref. egyház végrehajtat-
nak Vásári Mihály végrehajtást szenved-
ő elleni 500 frt tőke követelés és jár-
lékai iránti végrehajtási ügyében a deb-
reczeni kir. törvényszék területén fekvő
a debreczeni 254 tjkvben A I. 266.
7795. hrsz. a felvett ingatlanra, az újabb
árverést 1446 frtban már megállapított
kikiáltási árban elrendelte, és hogy a
fentebb megjelölt ingatlanok az 1889.
évi Augustus hó 3-ik napján délután 3
órákor a debreczeni kir. tszék, árverési
termében megtartandó nyilvános árveré-
sen a megállapított kiáltási áron alól is
eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az
ingatlanok becsárának 10%-át vagyis
144 forint 60 krt. készpénzben vagyis
az 1881. LX. t. cz. 42-dik §-ában jelzett
árfolyammal számított és az 1881. évi
november hó 1-én 3333. szám alát.
kelt igazságügyminiszteri rendelet 8
§-ban, kijelölt óvadékképes értékpapir-
ban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az
1881: LX t. cz. 170. §-a értelmébe
a bánatpénznek a bíróságnál előleges
elhelyezéséről kiállított szabályszerűn el-
ismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben a kir. törvény-
szék mint telekkönyvi hatóság. 1889.
június 24.

Komlósy
kir. tszéki bíró.

MARGIT

gyógyforrás,

MAGYAR SELTERS

Vegyelmezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de
gazdag, félig kötött szénsavtartalma kiváló hatásának bizonyult különösen **tüdőbántalmaknál**
a hol a szabadszénsav csekélyebb jelenléte megőrzi a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól,
ellenben a félig kötött szénsav gazdagsága a gyógyhatásu alkatrészeknek a beteg testrészekbe való
gyors és biztos felvételét eszközöli. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló
előnyét is, hogy a hol szabadszénsavtartalomban erősebb ásványvizek, mint a seltersi, gleichen-
bergi, tődébajokban, különösen **tüdővérzéseknél** már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás
itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézeiben, különösen a leglátogatottabb **Görbers-
dorfbán**, a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapestén: **Dr. Korányi,**
Dr. Gebhardt, Dr. Navratil, Dr. Poór, Dr. Kótiy, Dr. Barbás; Bécsben: **Dr. Sam-
berger, Dr. Duschek** stb. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és hűg-
szervek** általános hurutos bántalmainál.

Borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
forrástár

Édeskuty L.

m. k. ulvári ásványvíz-
szállítónál Budapestén.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és
vendéglőkben,

Jó egészség az ember legfőbb kincse.

Kárpáti egészségilabdaosok

főtulajdonsága az egész belsőszervezetnek működését állandó egyöntetűségben fen-
tani, amennyiben a meghűtött gyomrot és vért fölmelegítik, a fűlősleges epét, gyo-
morsavat és nyákot a legkellemebb módon és természetes uton a bélrendszerből
kivezetik, az ételhez italhoz való vágyat fokozzák, alhasi felfuródást (széleket)
eloszlatják és az ebből eredő gyomorszorulást, székek-dést, felbőflőgést, fej- és hát-
fájást, szédülést, tagzsárgatást, kedélytelen éget meg-zúntetik.

Kiváló jó tulajdonságuk ezen labdaosoknak az, hogy oly szelid n hatnak, mi-
kém még a legérzékenyebbek sem terheltetnek meg általuk, mert sem undort, sem
hasrágást, csikarást nem okoznak.

A beérkezett számos elismerő nyilatkozatok közül:

T. Gömbös L. urnak, Tolnáz.

Nem találok szavakat, hogy hogyan áldatom önt a jó Isteunel az ön átal fel-
talált javított labdaosáért, mert engem nagy bajomból kigyógyított és jó étvágyat
adott, 15 év óta volt gyomrom dagadt és csak könnyű étkekkel táplálkozhattam,
most pedig bármint eszem, az jól esik, és ezt az ön kitűnő labdaosainak köszönhetem,
miért is fogadja össze hálám.

Veszprém, 1888. November 14.

S z a b a d y J., gazdatiszt.

Kérem az Ön által készített egészségi labdaosokból egy tekerost atáuvétellel
küldetni; aayám kitűnő eredményeivel használja, tisztelettel
Szombathely, Márcz. 24. 1889. N é m e t h G y u l a, törvzs. bíró.

Kitűnő jól javított egészségi labdaosai általam a legjobb eredménnyel használ-
tattak el. Egészségemet visszatádk ugyanarra hogy 79 éves koromban ismét köny-
nyen foglalkozgathatok; ily szerencse mellett, a melyet egyedül önnek köszönhetek
kérem kitűnő labdaosáiból 12 doboz részemre megküldését.

Pátka, (Győr), Apr. 20. 1889.

Tisztelettel I h á s z János, földbirtokos

Egy 15 labdaos-t tartalmazó dobozka ára 21 kr., hat dobozát tartalmazó uta-
sításba csomagolt tekerost 1 frt.

Csupán azon dobozka tartalmaz eredeti készítményt, melynek oldalán cizmerem
pecsétnyomata, fenekén a törvényesen bejegyzett védjegy látható.

Ezen labdaosok kaphatók a készítőnél:

G ö m b ö s L á s z l ó

gyógyszerésznél Tolnán, valamint a legtöbb gyógyszerárban.

Raktár Debreczenben Dr. Rothschnek V. Emil gyógyszerész urnál. (Telefon összeköttetés.)

Alapított 1858-ban.

W A L S E R F E R E N C Z

első magyar gép és tűzoltószerék gyára, harang és érezöntődeje
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezeték berendezését városok, földbirtokosok és magánk részére, modern
technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK

felszerelésre

szagmentes űrszékek

fellállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFOLDI SZIVATTYU GYÁR.

